

**167. Bijbelstudie over
PEMULIHAN ISRAEL
HET HERSTEL VAN ISRAËL
SHIQUM YIS'RA'EL
שִׁקוּם יִשְׂרָאֵל**

Deel 2: Ezechiël 36:16-38

In het eerste deel van deze studiereeks spreekt de Eeuwige bij monde van de profeet tot de verwoeste bergen van Israël en kondigt het herstel van het land en de terugkomst van het volk Israël aan. In het tweede deel spreekt de profeet over en tot de Israëlieten.

יַחֲזִקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:16-19

“Het woord van de Eeuwige kwam tot mij: Mensenkind, toen het huis Israëls nog in zijn land woonde, heeft het dat verontreinigd door zijn handel en wandel. Als de maandelijke onreinheid, zo was hun wandel in Mijn ogen. Daarom stortte Ik Mijn grimmigheid over hen uit vanwege het bloed dat zij in het land vergoten hadden, en omdat zij het verontreinigd hadden door hun afgoden. Ik verstrooide hen onder de volken, zodat zij over de landen verspreid raakten; naar hun handel en wandel richtte Ik hen.”

“Dan datanglah firman Tuhan kepadaku, yang mengatakan: Hai anak manusia, ketika keluarga Israel tinggal di tanah mereka, mereka menjajiskannya dengan hidup dan perbuatan mereka, seperti kenajisan seseorang yang sedang cemar kain, kelakuan mereka ada di hadapan-Ku. Demikianlah Aku mencurahkan murka-Ku ke atas mereka, karena darah yang telah mereka curahkan ke atas tanah itu, mereka menjajiskannya dengan berhala-berhala mereka. Dan Aku menyerakkan mereka di antara bangsa-bangsa, dan mereka dicerai-beraikan di antara semua negeri; sesuai dengan hidup dan perbuatan mereka, Aku menghukum mereka.”

In deze verzen legt de Eeuwige uit, waarom Hij Zijn volk Israël destijds uit het Beloofde Land verdreven, onder alle volken verstrooid en over alle landen verspreid heeft. Ook bij monde van de profeet Jeremia deed Hij hierover Zijn beklag: *“Ik bracht u toch in een vruchtbaar land om de vrucht en het goede daarvan te eten; doch toen gij daar waart gekomen, hebt gij Mijn land verontreinigd en Mijn erfdeel tot een gruwel gemaakt! - Lalu, Aku membawa kamu ke negeri perladangan, untuk makan buahnya dan hal-hal baiknya. Namun kamu masuk dan mencemarkan negeri-Ku dan kamu telah membuat pusaka-Ku menjadi kejjijikan!”* (יִרְמִיָּהוּ Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 2:7). *“Daarom zal Ik eerst hun ongerechtigheid en hun zonde dubbel vergelden, omdat zij Mijn land hebben ontwijfd met het aas van hun gruwelen en afschuwelijkheden, waarmede zij Mijn erfdeel hebben vervuld. - Dan, pertama Aku akan mengganjar dua kali lipat kejahatan mereka dan dosa mereka, karena mereka telah mencemarkan negeri-Ku dengan bangkai dewa-dewa kebencian mereka. Ya, berhala kejjijikan mereka telah memenuhi negeri-Ku.”* (יִרְמִיָּהוּ Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 16:18).

In יַחֲזִקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël] 39:23-24 wordt de strekking van de verzen 16 t/m 19 van hoofdstuk 36 nog eens herhaald: *“En de volken zullen weten, dat het huis Israëls om zijn ongerechtigheid in ballingschap is gegaan; omdat zij Mij ontrouw geworden waren, had Ik Mijn aangezicht voor hen verborgen en hen overgegeven in de macht van hun tegenstanders, zodat zij allen door het zwaard vielen. Naar hun onreinheid en hun overtredingen heb Ik hen behandeld en Mijn aangezicht voor hen verborgen! - Dan bangsa-bangsa akan mengetahui bahwa keluarga Israel menjadi orang buangan karena kesalahan mereka sendiri, karena mereka telah mengkhianati Aku sehingga Aku menyembunyikan wajah-Ku terhadap mereka dan menyerakkan mereka ke dalam tangan musuh-musuhnya. Dan mereka semua jatuh oleh pedang, mereka semua. Sesuai dengan kenajisan dan dengan dosa-dosa mereka, Aku telah bertindak kepada mereka, dan menyembunyikan wajah-Ku terhadap mereka.”*

Het land, in dat de Eeuwige Zijn volk gebracht had na de tocht door de woestijn, het land dat Hij hun voorouders onder ede beloofd had, was een uitermate goed en heilig land. Het is daarom volstrekt onbegrijpelijk, dat zij dit land stelselmatig verontreinigd en ontheiligd hadden ondanks herhaalde oproepen om dit niet te doen. Zij maakten het land daarmee onbewoonbaar voor hen zelf, want in G'ds ogen waren zij door hun kwade praktijken even onrein als een vrouw die ongesteld is.

Omdat zij naar Zijn nadrukkelijke waarschuwingen niet wilden luisteren en Zijn wetten niet wilden naleven heeft de Eeuwige hen reeds door Moshe [Mozes] laten aankondigen, dat Hij de Israëlieten later uit het Beloofde Land zal verwijderen en hen onder de volken zal verstrooien: *“Maar u zal Ik onder de volken verstrooien en Ik zal achter u het zwaard trekken, en uw land zal een woestenij zijn en uw steden een puinhoop. Dan zal het land zijn sabbatsjaren vergoed krijgen, al de dagen dat het woest ligt en gij in het land uwer vijanden zijt; dan zal het land rusten en zijn sabbatsjaren vergoeden. Al de tijd der verwoesting zal het rusten, de rust die het niet gehad heeft gedurende uw sabbatsjaren, toen gij daarin woondet. - Dan Aku akan menyerakkan kamu ke antara bangsa-bangsa. Dan Aku akan menghunus pedang di belakangmu, dan negerimu akan menjadi tandus dan kota-kotamu akan mengalami kesunyian. Pada waktu itu negeri itu akan menjadi puas dengan sabbat-sabbatnya selama masa kesunyiannya, dan kamu berada di negeri musuh-musuhmu, pada waktu itu negeri itu akan beristirahat dan akan menikmati sabbat-sabbatnya. Negeri itu akan beristirahat selama masa kesunyiannya, akan mengalami apa yang belum pernah terjadi ketika kamu tinggal di sana.”* (ויקרא Vayiq'ra [Leviticus - Imamat] 26:33-35).

“Maar het land zal door hen verlaten worden en het zal zijn sabbatsjaren vergoed krijgen, terwijl het verwoest ligt zonder hen, en zij zullen hun ongerechtigheid boeten, omdat, ja, omdat zij Mijn verordeningen versmaadden en van Mijn inzettingen afkeer hadden. - Namun, negeri itu akan ditinggalkan oleh mereka, dan biarlah dia menjadi kenyang akan sabbat-sabbatnya dalam keterpencilannya dari mereka. Dan mereka akan menjadi kenyang oleh kesalahan mereka, karena, bahkan karena mereka telah menolak penghakiman-Ku dan jiwa mereka membenci ketetapan-ketetapan-Ku.” (ויקרא Vayiq'ra [Leviticus - Imamat] 26:43).

“De Eeuwige zal u verstrooien onder alle natiën van het ene einde der aarde tot het andere ... Gij zult onder die volken geen rust vinden noch een rustplaats voor uw voetzool; de Eeuwige zal u daar een bevend hart geven, ogen vol heimwee en een kwijnende ziel! Zonder ophouden zal uw leven in gevaar verkeren; des nachts en des daags zult gij opschrikken en van uw leven niet zeker zijn. - Dan Tuhan akan menyerakkan engkau ke antara segala bangsa dari ujung bumi yang satu ke ujung bumi yang lain ... Engkau tidak akan mendapat ketenangan, dan bahkan telapak kakimu tidak akan mendapat tempat berpijak di antara bangsa-bangsa ini. Tetapi Tuhan akan memberi kepadamu di sana hati yang gelisah, mata yang rindu, dan jiwa yang merana. Hidupmu akan penuh keraguan di depanmu, siang dan malam engkau akan ketakutan, tidak akan memiliki kepastian akan hidupmu.” (דברים D'varim [Deuteronomium - Ulangan] 28:64-66).

Zij waren dus ruim van te voren al gewaarschuwd en zij wisten maar al te goed dat dit zou gebeuren als zij zich niet aan G'ds geboden en inzettingen zouden houden en toch negeerden zij deze waarschuwingen keer op keer en deden wat een gruwel in G'ds ogen was met alle gevolgen vandien. Zo werden de tien noordelijke stammen reeds in 722 v.g.t. weggevoerd door de Assyriërs en de twee zuidelijke stammen met de Levieten in 586 v.g.t. door de Babyloniërs. In 70 g.t. en 135 g.t. verstrooide de Eeuwige de weer teruggekeerde Israëlieten opnieuw over de hele wereld in vervulling van Zijn woord. Slechts een klein overblijfsel van de Israëlieten bleef achter in het land van hun voorouders.

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:20

“En bij alle volken waar zij kwamen, ontheiligden zij Mijn heilige naam, doordat men van hen zeide: Deze zijn het volk van de Eeuwige, maar toch moesten zij weg uit Zijn land.”

“Dan ketika mereka masuk ke bangsabangsa, tempat mereka pergi ke sana, maka bangsa-bangsa itu menajiskan Nama kudus-Ku dengan mengatakan kepada mereka: Inilah umat Tuhan, dan mereka telah keluar dari tanah-Nya!”

Natuurlijk had de Eeuwige het volste recht om het ongehoorzame volk te straffen en uit het land dat Hij hen beloofd had weer te verdrijven. Wij begrijpen dit wel, maar de heidense volken aan wie Hij de overwinning gaf en in wiens handen de Israëlieten terecht waren gekomen, begrepen het blijkbaar niet, want zij trokken daar de verkeerde conclusies uit. In plaats van te beseffen hoe streng de Eeuwige degenen straft, die Hem verachten en Zijn wetten naast zich neerleggen dat Hij daarvoor zelfs Zijn eigen volk niet ontziet, gingen de volken, die hen onderdrukten ervan uit, dat zij en hun afgoden sterker waren dan de Israëlieten en dat de G'd van Israël niet bij machte was, Zijn eigen volk tegen hen te beschermen.

Dat laatste komt vooral in de vertaling van vers 20 in Het Boek duidelijk naar voren: *“Maar toen zij onder de volken waren verstrooid, vormden zij een smet op Mijn naam, omdat de volken zeiden: Dit zijn de onderdanen van G'd en Hij kon hen niet eens beschermen tegen het onheil?”* Daarom roemden hun overheersers zichzelf in hun hoogmoed en zij lasterden G'ds heilige naam voortdurend.

Wat heeft de Eeuwige daarmee gewonnen? Helemaal niets! Kwamen de Israëlieten door hun wegvoering en verstrooiing tot inkeer en berouw? Nee! Kregen de volken daardoor ontzag voor Hem en verheerlijkten zij Hem? Nee! Integendeel! De hele wegvoering en verstrooiing bleek voor niets te zijn geweest zoals de profeet Jesaja schreef: *“Want om niet is Mijn volk weggevoerd, zijn overheersers maken getier, luidt het woord van de Eeuwige, en voortdurend, de gehele dag, wordt Mijn naam gelasterd!”* (ישעייהו Yeshayahu [Jesaja] 52:5).

Sha'ul [Paulus] doelde op deze tekst, toen hij zijn Joodse volksgenoten voorhield, dat zij, die beweerden de Tora te kennen, juist door het overtreden daarvan de ongelovige heidenen gegronde aanleiding gaven om G'ds naam te lasteren: *“U laat u voorstaan op de Wet, maar onteert G'd door de Wet te overtreden, want er staat geschreven: Door uw toedoen wordt de naam van G'd onder de volken gelasterd! - Kamu yang bermegah di dalam Torat, tidakkah kamu menghina Elohim melalui pelanggaran terhadap Torat? Sebab, karena kamu Nama Elohim telah dihujat di antara bangsa-bangsa, sebagaimana yang telah tertulis”* (Romeinen 2:23-24, Nieuwe Bijbelvertaling). Groot Nieuws Bijbel: *“U beroemt u op de Wet van Mozes, maar door de Wet te overtreden maakt u G'd te schande! Want er staat geschreven: Het komt door u dat de heidenen de naam van G'd lasteren!”*

Dat de volken G'ds naam lasterden omdat zij ten onrechte veronderstelden dat de Eeuwige Zijn volk verworpen had of niet machtig genoeg was om het tegen hen te beschermen, was precies datgene, wat Moshe [Mozes] Hem voorhield, toen Hij de Israëlieten in de woestijn vanwege hun opstandigheid wilde doden: *“Als U nu iedereen van dit volk doodt, zullen alle volken die over Uw daden hebben gehoord, zeggen: De Eeuwige was zeker niet in staat om dat volk naar het land te brengen dat Hij hun onder ede beloofd had. Daarom heeft Hij hen in de woestijn afgeslacht! Laat daarom zien hoe groot Uw verdraagzaamheid is, Eeuwige. U heeft immers zelf gezegd: De Eeuwige is geduldig en trouw; schuld en misdaad vergeeft Hij, al laat Hij niet alles ongestraft en al laat Hij voor de schuld van de ouders de kinderen boeten, en ook het derde geslacht en het vierde. Ik smeed U, toon Uw grote trouw en vergeef dit volk zijn schuld, zoals U het steeds vergiffenis hebt geschonken, van Egypte af tot hier toe. De Eeuwige antwoordde: Ik zal vergeving schenken, zoals je vraagt! - Lalu jika Engkau membunuh bangsa ini seperti orang yang lain, maka berkatalah bangsa-bangsa yang telah mendengar kemasyhuran-Mu sambil mengatakan: Karena Tuhan tidak mampu untuk membawa bangsa ini ke negeri yang Dia telah bersumpah bagi mereka, maka Dia telah membantai mereka di padang gurun. Dan sekarang aku mohon, biarlah kekuatan Tuhanku semakin besar, seperti yang telah Engkau firmankan dengan mengatakan: Tuhan-lah yang lambat untuk marah dan yang besar kemurahan-Nya, yang menanggung kesalahan dan pelanggaran, tetapi Dia sekali-kali tidak membebaskan, malah memperhitungkan kesalahan bapak kepada anak-anaknya, kepada generasi ketiga, bahkan sampai yang keempat. Aku mohon, ampunkanlah kesalahan bangsa ini, sesuai dengan kebesaran kemurahan-Mu, dan seperti ketika Engkau menanggung bangsa ini dari Mesir bahkan sampai ke sini. Dan berfirmanlah, Aku mengampuninya, sesuai dengan perkataanmu!”* (במדבר B'mid'bar [Numeri - Bilangan] 14:15-20, Nieuwe Bijbelvertaling).

Omdat de schande, waaronder de Israëlieten in de verstrooiing gebukt gingen, op de Eeuwige terugviel met het gevolg, dat Zijn naam door de volken gelasterd werd, besloot Hij ook nu, net als in de woestijn, om ter wille van Zijn heilige naam in te grijpen en een keer te brengen in het lot van Zijn volk.

יְחֶזְקִיאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:21

“Dit deed Mij leed om Mijn heilige naam, die het huis Israëls ontheilgd had onder de volken in wier gebied zij gekomen waren.”

“Namun Aku merasa sayang akan Nama kudus-Ku yang telah keluarga Israel najiskan di antara bangsa-bangsa tempat mereka pergi ke sana.”

Nieuwe Bijbelvertaling: *“Het deed Mij verdriet dat Mijn heilige naam zo door het volk Israël ontwijd werd, bij alle volken waar het kwam.”* Groot Nieuws Bijbel: *“Het griefde Mij diep dat Mijn heilige naam zo door het slijk gehaald werd, overal waar de Israëlieten kwamen.”* Het Boek: *“Ter wille van Mijn heilige naam, die door Mijn volk overal ter wereld ontheilgd is, zal Ik ingrijpen!”*

Hoewel de Israëlieten Zijn mededogen niet verdiend hadden, beloofde de Eeuwige bij monde van de profeet, dat Hij hen uit de verstrooiing zal halen en terug zal brengen naar hun eigen land om Zijn naam, die door de heidenen gehoond en gelasterd werd, opnieuw te heiligen. Ook in hoofdstuk 20 zegt Hij duidelijk, dat dit de reden is voor Zijn handelen: *“Maar Ik heb gehandeld ter wille van Mijn naam, om die niet te ontheiligen ten aanschouwen van de volken in wier midden zij woonden, voor wier ogen Ik Mij aan hen had bekendgemaakt door hen uit het land Egypte te leiden. - Namun Aku bertindak demi Nama-Ku, supaya tidak dinajiskan di depan mata bangsa-bangsa, di antara siapa mereka dikenal, karena Aku telah membuat diri-Ku dikenal di depan mata mereka karena membawa mereka keluar dari tanah Mesir.”* (יְחֶזְקִיאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 20:9). *“Maar Ik heb gehandeld ter wille van Mijn naam, om die niet te ontheiligen ten aanschouwen van de volken in wier midden zij woonden, voor wier ogen Ik hen had uitgeleid. - Namun Aku bertindak demi Nama-Ku supaya hal itu tidak dicemarkan di depan mata bangsa-bangsa, ketika Aku membawa mereka keluar dari tanah Mesir, di depan mata mereka.”* (יְחֶזְקִיאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 20:14).

יְחֶזְקִיאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:22

“Daarom, zeg tot het huis Israëls: Zo zegt Adonai haShem: niet om uwentwil doe Ik het, o huis Israëls, maar om Mijn heilige naam, die gij ontheilgd hebt onder de volken in wier gebied gij gekomen zijt.”

“Oleh karena itu katakanlah kepada keluarga Israel: Beginilah Tuhan Elohim berfirman: Aku tidak bertindak untuk engkau, hai keluarga Israel, tetapi hanya demi Nama kudus-Ku, yang telah engkau najiskan di antara bangsa-bangsa, tempat engkau pergi ke sana.”

Nieuwe Bijbelvertaling: *“Ik zal ingrijpen, volk van Israël, niet omwille van jou, maar omwille van Mijn heilige naam, die je hebt ontwijd bij de volken waar je gekomen bent.”* Het Boek: *“Ik breng u weer terug, maar niet omdat u dat hebt verdiend. Ik doe het om Mijn heilige naam te beschermen, die u onder de volken te schande hebt gemaakt.”*

De Eeuwige nam het besluit, Zijn volk gratie te verlenen en de verbanning uit Zijn land op te heffen. Maar Hij zegt daar uitdrukkelijk bij, dat het hierbij niet gaat om een strafvermindering wegens goed gedrag en zij dus ook niet de illusie moeten hebben, dat zij hun vrijlating verdiend zouden hebben.

Nee, keer op keer maakt Hij hen duidelijk, dat Hij dit uitsluitend doet omwille van Hemzelf: *“Terwille van Mijzelf en van de eer van Mijn naam zal Ik Mijn toorn bedwingen en u niet wegvagen. Ik louterde u in een oven van ellende, maar vond geen zilver. U bent waardeloos, er is niets goeds in u te vinden. In Mijn eigen belang zal Ik u Mijn toorn besparen en u niet vernietigen. Als Ik dat wel zou doen, zouden de heidenen zeggen dat hun goden Mij hebben overwonnen. Ik sta Mijn eer aan niemand af! - Oleh karena Nama-Ku, Aku menunda amarah-Ku dan oleh karena kemasyhuran-Ku, Aku menahan diri bagimu sehingga tidak melenyapkanmu. Lihatlah, Aku telah memurnikan engkau, tetapi bukan dengan perak, Aku telah memilih engkau melalui tungku kesengsaraan. Demi diri-Ku, demi diri-Ku sendiri, Aku akan bertindak; karena, bagaimana mungkin dia dapat dicemarkan, sedangkan Aku tidak akan memberikan kemuliaan-Ku kepada yang lain.”* (יֵשַׁעְיָהוּ Yeshayahu [Jesaja - Yesaya] 48:9-11, Het Boek). *“Daarom, zo*

zegt Adonai haShem, nu zal Ik een keer brengen in het lot van Ya'aqov [Jakob] en Mij ontfermen over het gehele huis Israëls, en ijveren voor Mijn heilige naam! - Oleh karena itu beginilah Tuhan Elohim berfirman: Sekarang Aku akan memulihkan ketertawanan Yakub, dan akan berkemurahan hati kepada semua keluarga Israel, dan akan menjadi cemburu bagi kekudusan Nama-Ku." (יְחֵזֶקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 39:25).

יְחֵזֶקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:23

"Ik zal Mijn grote naam die onder de volken ontheiligd is, die gij te midden van hen ontheiligd hebt, heiligen; en de volken zullen weten, dat Ik de Eeuwige ben, luidt het woord van Adonai haShem, wanneer Ik Mij voor hun ogen aan u de Heilige zal betonen."

"Aku akan menguduskan Nama-Ku yang besar yang telah dicemarkan di antara bangsa-bangsa, yang telah engkau najiskan di tengah-tengah mereka. Dan bangsa-bangsa itu akan mengetahui bahwa Akulah Tuhan, demikianlah firman Tuhan Elohim, ketika Aku dikuduskan di dalam engkau di depan mata mereka."

Nieuwe Bijbelvertaling: "Ik zal Mijn grote naam, die door jullie bij de volken is ontwijd, weer aanzien verschaffen! Die volken zullen beseffen dat Ik de Eeuwige ben, spreekt Adonai haShem." Het Boek: "Ik zal Mijn grote naam, die u hebt ontheiligd, eer aandoen en de volken van de aarde zullen daardoor weten dat Ik de Eeuwige ben! Ik zal in hun ogen worden geëerd door u te bevrijden uit de ballingschap." Groot Nieuws Bijbel: "Omdat jullie een smet op Mijn naam geworpen hebben bij andere volken, zal Ik hun laten zien dat Ik een machtige en heilige G'd ben! Dan zullen ze erkennen dat Ik de Eeuwige ben. Jullie gebruik Ik om de volken te tonen dat Ik de heilige G'd ben."

De nadruk ligt in dit vers dus niet op hetgeen de Eeuwige voor Zijn volk doet, maar om de reden waarom Hij het doet. Hij wil namelijk dat iedereen erkent dat Hij alleen de Eeuwige is, de machtige en sterke G'd, de Heilige! Hij brengt het volk Israël terug uit de verstrooiing om te bewijzen dat Hij de Almachtige is: "Als Ik hen uit het gebied der volken terugbreng en hen uit de landen van hun vijanden verzamel, dan zal Ik Mij voor het oog der talrijke volken aan hen de Heilige betonen. En zij zullen weten, dat Ik de Eeuwige hun G'd ben, zowel wanneer Ik hen in ballingschap wegvoer onder de volken, als wanneer Ik hen weer in hun eigen land verzamel, zonder dat Ik iemand van hen daarginds achterlaat! - Pada saat Aku telah mengembalikan mereka dari bangsa-bangsa, dan mengumpulkan mereka keluar dari tangan musuh-musuh mereka, dan Aku dikuduskan di dalam mereka di depan mata banyak bangsa; kemudian mereka akan mengetahui bahwa Akulah Tuhan Elohim mereka, yang telah membuang mereka ke antara bangsa-bangsa. Namun Aku telah mengumpulkan mereka kembali ke tanah mereka, dan Aku tidak meninggalkan seorang pun dari mereka di sana." (יְחֵזֶקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 39:27-28). "Zo zegt Adonai haShem: Als Ik het huis Israëls bijeenverzamel uit de natiën, in wier land zij verstrooid zijn, dan zal Ik Mij ten aanschouwen van de volken aan hen de Heilige betonen, en zij zullen wonen in hun land, dat Ik aan mijn knecht Ya'aqov [Jakob] gegeven heb. - Beginilah Tuhan Elohim berfirman: Pada saat Aku mengumpulkan keluarga Israel dari bangsa-bangsa yang di tengah-tengahnya mereka telah diserakkan, dan akan dikuduskan di antara mereka di hadapan bangsabangsa itu, maka mereka akan tinggal di tanah mereka yang telah Aku berikan kepada hamba-Ku Yakub." (יְחֵזֶקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 28:25).

יְחֵזֶקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:24

"Ik zal u weghalen uit de volken en u bijeenvergaderen uit alle landen, en Ik zal u brengen naar uw eigen land."

"Sebab, Aku akan mengambilmu dari antara bangsa-bangsa itu, dan mengumpulkan kamu dari semua negeri, dan membawa kamu kembali ke negerimu."

Nieuwe Bijbelvertaling: "Ik leid jullie weg bij die volken, Ik breng jullie bijeen uit die landen en laat je naar je eigen land terugkeren." Groot Nieuws Bijbel: "Ik haal jullie bij vreemde volken vandaan, Ik breng je uit die verre landen terug naar je eigen land."

Niet alleen hier in vers 24 belooft de Eeuwige, Zijn volk uit de verstrooiing bijeen te brengen en naar hun eigen land te laten terugkeren, maar keer op keer komen wij deze heerlijke belofte in de profetische boeken tegen: *“Zo zegt Adonai haShem: Ik zal u vergaderen uit de volken en u bijeenbrengen uit de landen waarin gij verstrooid zijt, en Ik zal u het land Israël geven. - Oleh karena itu katakanlah, beginilah Tuhan Elohim berfirman: Dan Aku akan mengumpulkan kamu dari antara bangsa-bangsa, dan menyatukan kamu dari negeri-negeri tempat kamu terserak, dan Aku akan memberikan kepadamu tanah Israel.”* (יְחֵזֶקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 11:17).

“Als in een liefelijke reuk zal Ik behagen in u hebben, wanneer Ik u voer uit het midden der volken. Dan zal Ik u uit de landen waarin gij verstrooid zijt, bijeenbrengen en Mij aan u de Heilige betonen ten aanschouwen van de volken. En gij zult weten, dat Ik de Eeuwige ben, als Ik u in het land van Israël brengen zal, in het land dat Ik gezworen heb aan uw vaders te geven. - Aku akan menerimamu dengan wewangian yang menenangkan, ketika Aku membawa kamu keluar dari antara bangsa-bangsa dan mengumpulkan kamu dari negeri-negeri di tempat kamu telah diserakkan di antara mereka. Dan Aku akan dikuduskan di tengah-tengahmu di depan mata bangsa-bangsa. Dan kamu akan mengetahui bahwa Akulah Tuhan, pada waktu Aku membawa kamu ke tanah Israel, ke negeri yang telah Kuangkat tangan-Ku untuk memberikannya kepada leluhurmu.” (יְחֵזֶקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 20:41-42).

“Zie, Ik breng hen uit het land van het noorden en verzamel hen van de einden der aarde; onder hen blinden en lammen, zwangeren en barenden tezamen; in een grote schare zullen zij hierheen terugkeren. - Lihatlah, Aku akan membawa mereka dari negeri utara, dan mengumpulkan mereka dari ujung-ujung bumi. Di antara mereka, orang-orang buta, orang-orang lumpuh, orang-orang yang mengandung, dan bersama dengan orang-orang yang sakit melahirkan; suatu kumpulan besar akan kembali ke sini.” (יִרְמְיָהוּ Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 31:8).

“Hoor het woord van de Eeuwige, o volken, verkondigt het in verre kustlanden en zegt: Hij, die Israël verstrooide, zal het verzamelen en het behoeden als een herder zijn kudde. - Dengarkanlah firman Tuhan, hai bangsabangsa: Beritakanlah di tanah-tanah pesisir yang jauh, dan katakanlah, Dia yang menyerakkan Israel akan mengumpulkannya dan menjaganya, seperti seorang gembala bagi kawanannya.” (יִרְמְיָהוּ Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 31:10).

Door de eeuwen heen hebben de gelovigen deze teksten met gemengde gevoelens gelezen, want enerzijds wist men wel dat de G'd van Israël Zich altijd aan Zijn beloften houdt, maar men twijfelde aan de andere kant, of men het wel letterlijk moest nemen wat daar staat. Gezien het feit, dat het voormalige land van melk en honing in de loop der tijden dermate verwoest, ontbost en kaalgevreten was dat het in een dorre woestijnlandschap gedegenereerd is en bovendien door machtige mogendheden werd overheerst die zich niet zomaar eruit lieten schoppen leek het niet realistisch om een letterlijke vervulling van de profetieën in overweging te nemen.

En toch is dat wat niemand ooit voor mogelijk had gehouden daadwerkelijk uitgekomen: sinds het begin van de vorige eeuw, maar vooral na de Tweede Wereldoorlog zijn miljoenen Joden uit meer dan honderd landen naar het land van hun voorouders teruggekeerd ondanks alle tegenwerking door de bezetters en hun vrienden bij de Verenigde Naties. Toch toen op 1 mei 1948 de staat Israël was herboren, werden de deuren van het Beloofde land helemaal wagenwijd open gezet voor de terugkerende kinderen Israëls uit de hele wereld. Sindsdien is er geen enkel land en geen enkel volk, dat niet vertegenwoordigd is door de Joodse immigranten.

Zo telde bijvoorbeeld het aantal Joden in Turkije tijdens de Tweede Wereldoorlog nog ruim 125.000, maar in 1948 emigreerde het merendeel daarvan naar de nieuwe Joodse staat en daarom wonen er nu naar schatting nog slechts tussen de 17.000 en 22.000 Joden.

Vóór de Iraanse revolutie in 1979 leefden ruim 100.000 Joden in Perzië. Volgens de officiële cijfers van de Iraanse regering wonen op dit moment nog ongeveer 9.000 Joden in Iran, maar volgens de Joodse leiders zijn het er rond de 20.000 of zelfs 25.000. De rest is voornamelijk naar Israël geëmigreerd.

Joden behoorden tot begin jaren vijftig tot de belangrijkste bevolkingsgroepen in Irak. Toch sinds de staat Israël was uitgeroepen, werden zij zeer vijandig bejegend en gediscrimineerd,

hetgeen uiteindelijk heeft geleid tot een massale uittocht. Tussen mei 1950 en augustus 1951 werden er in de Operatie Ezra & Nehemia ruim 110.000 Joden vanuit Irak naar Israël gevlogen, waaronder 18.000 Koerdische Joden. Via Iran ontsnapten nog eens 20.000 Irakese Joden naar Israël. In 2008 woonden er nog slechts enkele tientallen Joden in Irak en nu voor zover ik weet helemaal niemand meer.

De Bucharim zijn Joden uit Centraal-Azië die Buchori spreken, een Perzisch dialect. Zij woonden in het vroegere Emiraat Buchara, het huidige Oezbekistan en Tadzjikistan, dat ooit een aanzienlijke Joodse gemeenschap heeft gehad, vooral in de hoofdstad Buchara en de bekende handelsstad Samarkand. Toen de laatste Emir na de Russische Revolutie werd verdreven en de Sovjetrepubliek Buchara werd uitgeroepen, verslechterde de situatie voor de Joden, die massaal het land ontvluchtten. Tussen de jaren '20 en '30 zijn duizenden Bucharim naar Palestina geëmigreerd, maar de echte grote Exodus van Buchara-Joden naar Israël vond tussen 1972 en de late jaren '80 plaats. Begin jaren '90 waren er in Centraal-Azië bijna geen Joden meer over.

Vanuit India waren in augustus 2007 de eerste 1000 leden van de B'nei M'nashe op Ben Gurion gearriveerd en in januari 2013 is het 2000ste lid van deze stam na 2700 jaar vanuit India teruggekeerd naar Israël. De Aliya gaat nog steeds door, want het is de bedoeling om nog eens 7000 Joden uit deze regio naar huis te brengen. Toch zijn de B'nei M'nashe niet de enige Indiërs die aanspraak maken op de Wet op de Terugkeer, want in Zuid-India zijn er ook nog de B'nei Ef'rayim, die zich als nakomelingen van Israëlitische ballingen van de stam Ef'rayim [Efraïm] beschouwen. Een andere bekende Joodse gemeenschap is er in het Indiase Kuchin geweest, maar deze Kuchin-Joden wonen tegenwoordig allemaal in Israël. De grootste Joodse gemeenschap van heel India en zelfs Pakistan zijn de B'nei Yis'ra'el, waarvan ook velen nu met name in Ashdod, Be'er Sheva en Tel Aviv wonen.

Tot 1977 kwamen slechts kleine groepjes Ethiopische Joden naar Israël, maar tussen 1977 en 1984 kregen al meer dan 8.000 Falasha's van hun regering toestemming om hun land te verlaten in ruil tegen wapenleveranties vanuit Israël. Daarna kwam opeens een grote Exodus op gang: Tussen 21 november 1984 en 5 januari 1985 werden via een luchtbrug in de Operatie Mozes ruim 8.000 Falasha's vanuit Sudan naar Israël gebracht. In maart 1985 werden nog eens 494 Ethiopische Joden naar Israël overgevlogen in de Operatie Jozua. Van 23 t/m 25 mei 1991 werden in de Operatie Salomo binnen 36 uur en 25 minuten 14.324 Joden met 41 vluchten vanuit Addis Abeba naar Ben Gurion gebracht. De laatste 7.846 Joden die uit Ethiopië mochten vertrekken werden tussen november 2011 en augustus 2013 met de Operatie Duivenvleugels naar Israël gebracht.

U begrijpt, dat dit slechts het topje van de ijsberg is, want al in deze voorbeelden heb ik de in Israël woonachtige Joden uit Nederland, Duitsland en de rest van Europa, Amerika, Rusland en ga zo maar door, niet eens genoemd. Waar het om gaat is het feit, dat G'ds belofte uit Ezechiël 36:24 in onze dagen op wonderbare wijze wordt vervuld!

יֵחֶזְקִיאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:25

“Ik zal rein water over u sprengen, en gij zult rein worden; van al uw onreinheden en van al uw afgoden zal Ik u reinigen.”

“Kemudian Aku akan memercikkan air yang jernih atasmu, dan kamu akan menjadi tahir, Aku akan membersihkan kamu dari segala kenajisanmu dan dari segala berhalamu.”

Nieuwe Bijbelvertaling: *“Ik zal zuiver water over jullie uitgieten om jullie te reinigen van alles wat onrein is, van al jullie afgoden.”* De Eeuwige zal Zijn volk reinigen met het Water des levens, de werking van de Ruach haQodesh [Heilige Geest] om de gehele ziel te zuiveren van bedorven neigingen en gebreken evenals de Israëlieten in de woestijn verlost werden van hun onreinheid door het besprengen met het water der reiniging in במדבר B'mid'bar [Numeri - Bilangan] 19:1-22. Toch is het op de eerste plaats het bloed van Yeshua [Jezus], dat ons reinigt van alle zonde. (אֵל יוֹחָנָן Yochanan alef [1 Johannes] 1:7). Ook via de profeet Jeremia gaf de Eeuwige de belofte, dat Hijzelf de teruggekeerde Israëlieten zal reinigen van alles wat ze tegen Hem hebben misdaan en al hun zonden zal vergeven: *“Ja, Ik zal een keer brengen in het lot van Juda en Israël en hen opbouwen als weleer; Ik zal hen reinigen van al hun ongerechtigheid,*

waardoor zij tegenover Mij gezondigd hebben, en Ik zal hun vergeven al hun ongerechtigheden, waardoor zij tegenover Mij gezondigd hebben en van Mij afvallig geworden zijn. - Dan Aku akan mengembalikan Yehuda dan Israel dari penawanan, serta akan membangunnnya seperti semula. Dan Aku akan membersihkan mereka dari semua kesalahan yang mereka telah berdosa terhadap Aku, dan Aku akan mengampunkan semua kesalahan yang mereka telah berdosa terhadap Aku, dan yang mereka telah memberontak terhadap Aku.” (ירמ'יהו Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 33:7-8).

We hebben zojuist gelezen, dat de teruggekeerde Israëlieten gereinigd zullen worden, maar velen zijn van mening, dat de reiniging al vóór hun terugkeer naar het land moet plaatsvinden. Zij zeggen, dat de Joden zich eerst moeten bekeren en berouw voor hun zonden moeten tonen om überhaupt in aanmerking te kunnen komen voor een terugkeer naar het land der belofte. Omdat er tot op heden nog geen collectieve bekering onder de Joden heeft plaatsgevonden en er derhalve nog geen sprake kan zijn van een collectieve reiniging zien zij dan ook in de stichting van de staat Israël en de terugkeer van Joden uit de hele wereld geen vervulling van de bijbelse profetieën daaromtrent.

Ik vind dit nogal een bekrompen denkwijze, die ons aan het standpunt van de chassidische Joden doet denken, die de staat Israël niet erkennen omdat deze naar hun mening pas wordt hersteld als de Mashiach [Messias] komt. Beide opvattingen getuigen van weinig bijbelkennis, want hier in Ezechiël 36 en in andere profetieën zegt de Eeuwige duidelijk, dat Hij Zijn volk in onbekeerde toestand naar het land van hun vaders terug zal brengen en dat Hij hen pas na hun terugkeer van hun zonden zal reinigen. Ook staat er duidelijk geschreven, dat het volk al lang weer in het land woont als de Mashiach komt, want Hij zal immers komen om hen te redden als alle volken der aarde tegen Jeruzalem zullen oprukken en tegen de Israëlieten ten strijde zullen trekken. Het is dus helemaal niet waar dat de Joden eerst bekeerd en rechtvaardig moeten zijn voordat G'ds beloften uit Ezechiël 36 in vervulling gaat om hen uit de verstrooiing terug te brengen. In de verzen 22 en 23 heeft de Eeuwige immers nadrukkelijk gezegd, dat Hij dit niet zal doen als beloning voor goed gedrag, maar puur omwille van Zijn naam! Hij noemt voor de vervulling van Zijn belofte geen voorwaarden waaraan Israël eerst moet voldoen, maar zegt ronduit, dat Hij hun terugkeer gebruikt om de volken te laten zien, dat Hij de almachtige, heilige G'd is en om hen Zijn grote kracht te tonen!

יְחֶזְקֵאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:26

“Een nieuw hart zal Ik u geven en een nieuwe geest in uw binnenste; het hart van steen zal Ik uit uw lichaam verwijderen en Ik zal u een hart van vlees geven.”

“Aku juga akan memberikan kepadamu hati yang baru, dan Aku akan menaruh roh yang baru di dalam kamu. Dan Aku akan menjauhkan hati batu dari tubuhmu, dan Aku akan memberikan kepadamu hati daging.”

Dit komt vrijwel letterlijk overeen met vers 19 van hoofdstuk 11: *“Ik zal hun een hart geven en een nieuwe geest in hun binnenste, en Ik zal het hart van steen uit hun lichaam verwijderen en hun een hart van vlees geven...”* Het verschil ligt daarin, dat de Eeuwige dit in hoofdstuk 11 over de Israëlieten zegt, en in hoofdstuk 36 tegen de Israëlieten. Hij belooft hen, dat Hij een innerlijke verandering bij hen zal bewerken. Hun van zonden versteende harten, die onverzettelijk, ongevoelig en opstandig zijn, zal Hij van hen wegnemen en vervangen door zachte, warme en tedere harten van liefde, die zich in alles voegen naar Zijn wil.

יְחֶזְקֵאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:27

“Mijn Geest zal Ik in uw binnenste geven en maken, dat gij naar Mijn inzettingen wandelt en naarstig Mijn verordeningen onderhoudt.”

“Aku akan menaruh Roh-Ku di dalam kamu, dan akan membuat kamu berjalan dalam ketetapan-ketetapan-Ku, dan kamu akan memelihara peraturan-peraturan-Ku, dan melakukannya.”

Ook vers 20 van hoofdstuk 11 sluit naadloos hierbij aan: *“...opdat zij naar Mijn inzettingen zullen wandelen en naarstig Mijn verordeningen onderhouden.”* (יְחֶזְקֵאל Yechez'q'el [Ezechiël] 11:20).

De Eeuwige sluit een nieuw verbond met Zijn volk: Hij geeft hen niet alleen een nieuw hart, dat zich naar Zijn wil voegt, maar schrijft Zijn Wet in hun hart: *“Dit is het verbond, dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na deze dagen, luidt het woord van de Eeuwige: Ik zal Mijn Wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven. - Tetapi ini akan menjadi perjanjian yang Aku ikat dengan keluarga Israel, setelah hari-hari itu, firman Tuhan: Aku akan meletakkan Torat-Ku di dalam batin mereka, dan Aku akan menuliskannya di dalam hati mereka”* (ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 31:33a).

Hoe gaat Hij dat doen? Door middel van Zijn Geest, Ruach haQodesh. Hij heeft dit weliswaar éérs aan Zijn volk Israël beloofd, maar vanaf de overweldigende manifestatie van Zijn tegenwoordigheid op de Pinksterdag is zij eveneens voor de gelovigen uit de volken *“niet met inkt geschreven, maar met de Geest van de levende G'd, niet op tafelen van Steen, maar op tafelen van vlees in onze harten!”* (2 Korinthiërs 3:3).

G'ds Geest bewerkt, dat wij de Tora, die in onze harten en in ons verstand geschreven is, ook daadwerkelijk gaan gehoorzamen en in ons leven gaan toepassen. Elke week, als wij de Parasha lezen, breng ik dit opnieuw in gebed. Het is namelijk niet genoeg dat we de Tora, de Haftara en de corresponderende passage uit B'rit haChadasha lezen, maar het is de bedoeling dat we daar ook iets mee doen. Daarvoor hebben we de Ruach haQodesh nodig, die de Eeuwige ons zal geven, want dat heeft Hij ons in יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël] 36:27 beloofd: *“Ik zal jullie Mijn Geest geven en zorgen dat jullie volgens Mijn wetten leven en Mijn regels in acht nemen!”* (NBV). *“Doordat Mijn Geest in u zal wonen, zult u Mijn wetten gehoorzamen en doen wat Ik vraag!”* (Het Boek).

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:28

“Gij zult wonen in het land dat Ik uw vaderen gegeven heb; gij zult Mij tot een volk zijn en Ik zal u tot een G'd zijn.”

“Dan kamu akan tinggal di negeri yang telah Aku berikan kepada leluhurmumu. Dan kamu akan menjadi umat-Ku dan Aku akan menjadi Elohimmu bagimu.”

Ook deze heerlijke belofte wordt door drie andere teksten bevestigd: *“Ik breng hen terug en zij zullen binnen Jeruzalem wonen. Zij zullen Mij tot een volk en Ik zal hun tot een G'd zijn, in trouw en in gerechtigheid. - Dan Aku akan membawa mereka, dan mereka akan tinggal di tengah-tengah Yerusalem. Dan mereka akan menjadi umat bagi-Ku dan Aku akan menjadi Elohim bagi mereka dalam kebenaran dan dalam keadilan.”* (זכריה Zechar'ya [Zacharia - Zakharia] 8:8). *“Zij zullen Mij tot een volk en Ik zal hun tot een G'd zijn. - Dan mereka akan menjadi umat-Ku, dan Aku akan menjadi Elohim mereka.”* (יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 11:20). *“Ik zal hun tot een G'd zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. - Aku akan menjadi Elohim mereka, dan mereka akan menjadi umat-Ku.”* (ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 31:33).

Als de Eeuwige de Israëlieten teruggebracht heeft en zij weer in het land zullen wonen, dat Hij hun vaderen gegeven heeft, dan zal Hij hen ook weer als Zijn volk aannemen en Hij zal weer hun G'd zijn, de G'd van Israël! Onvoorwaardelijk, want let goed op wat hier staat! Hij zegt niet: *“Als jullie Mijn volk willen zijn, dan wil Ik jullie G'd zijn”,* maar: *“Zij zullen Mijn volk zijn en Ik zal hun G'd zijn!”* Ziet u het verschil?

De G'd van Israël heeft Zich aan Zijn belofte gehouden en heeft waargemaakt wat Hij beloofd heeft: Hij is ermee begonnen, de Israëlieten uit de verstrooiing te halen en hen terug te brengen en een deel van Zijn volk woont weer in het land van hun voorouders. Zij hebben de kale rotsen weer met uitgestrekte bossen beplant, gevaarlijke moerassen en dorre woestijnen in vruchtbare landbouwgebieden veranderd en de ruïnes van hun verwoeste steden en dorpen weer herbouwd.

In de nacht van 14 op 15 mei 1948 werd de onafhankelijke Joodse staat uitgeroepen en Israël op één dag als natie geboren. Daarmee ging letterlijk de profetie in vervulling: *“Wie heeft zo iets gehoord, wie heeft iets dergelijks gezien? Wordt een land op één dag voortgebracht of een volk op eenmaal geboren? Maar Tziyon [Sion] heeft nauwelijks barensweeën gekregen, of zij baarde haar kinderen. - Siapakah yang telah mendengar hal seperti ini? Siapakah yang telah melihat hal seperti ini? Apakah bumi akan dilahirkan dalam sehari? Apakah suatu bangsa akan*

dilahirkan dengan seketika? Sebab, ia telah menggeliat sakit, ya, Sion telah melahirkan anak-anaknya.” (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja - Yesaya] 66:8).

לְיַחֲזִקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:29-30

“Ik zal u van al uw onreinheden verlossen, Ik zal het koren roepen en het vermeederen, en geen hongersnood over u brengen. Ja, Ik zal de vrucht van het geboomte en de opbrengst van het veld vermeederen, opdat gij niet meer de smaad van hongersnood te dragen krijgt onder de volken.”

“Aku juga akan melepaskan kamu dari segala dosa kenajisanmu, dan Aku akan menumbuhkan biji gandum dan memperbanyaknya; dan Aku tidak akan mendatangkan kelaparan ke atasmu. Aku akan memperbanyak buah pohon-pohonanmu dan hasil ladangmu, sehingga engkau tidak akan lagi menanggung cela karena bencana kelaparan di tengah bangsa-bangsa.”

Groot Nieuws Bijbel: “Alles wat onzuiver is, zal Ik van jullie wegnemen. Op Mijn bevel zal het koren overvloedig groeien, niemand komt meer om van de honger. De bomen dragen rijke vruchten, de opbrengst van het land is overvloedig. De volken zullen je niet meer bespotten, want er zal geen hongersnood meer heersen in het land.”

Als de Israëlieten verlost zijn van al hun zonden en van alles wat hen onrein maakt, dan zal de Eeuwige hen niet langer gebukt laten gaan onder misoogsten en hongersnoden, want de honger was immers één van de oordelen, die over hen waren gekomen vanwege hun slechte levenswandel en afgodendienst. Overal waar zij kwamen werden zij gediscrimineerd, veracht, vervolgd en in hun bewegingsvrijheid en in de uitoefening van hun beroepen beperkt, zodat elke dag een kwestie van overleven was.

Toch als de Eeuwige hen eenmaal teruggebracht heeft uit de verstrooiing en zij zich weer in het land van hun vaders gevestigd hebben, zal Hij hen zegenen met grote oogsten. Hij zal het koren bevelen om overvloedig te groeien, de akkers zullen zo een rijke opbrengst geven en bomen dermate veel vrucht dragen, dat niet alleen het hele volk Israël verzadigd zal zijn, maar dat het voedsel zelfs geëxporteerd kan worden naar alle landen van de hele wereld! Ook dat heeft de Eeuwige reeds duizenden jaren geleden beloofd: “Er zal een tijd komen dat Israël wortelschiet, uitbot en bloeit en de hele wereld met haar vruchten vult! - Mereka yang datang, Dia akan membuatnya berakar; Yakub akan berkembang dan Israel akan bertunas, dan mereka akan memenuhi muka bumi dengan buah.” (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja - Yesaya] 27:6, Het Boek). Nieuwe Bijbelvertaling: “De tijd zal komen dat Jakob zal wortelen, dat Israël zal uitbotten en bloeien. En de vruchten van zijn oogst zullen de hele aardbodem bedekken.”

Wie van onze voorouders had dit ooit voor mogelijk gehouden? Terwijl het land onder Turks, Brits en Arabisch bestuur nog slechts uit woestijnen, moerassen en kale rotsen bestond, is het sinds de terugkomst van de Joden zo vruchtbaar, dat het zelfs een toonaangevend exportland van landbouwproducten is geworden. Miljoenen kisten sinaasappelen en vele duizenden tonnen sharonvruchten, ananassen bananen en vele andere vruchten en groenten vinden gretig aftrek in de winkels en op de markten van de hele wereld. De Israëliëse producten zijn zelfs befaamd om hun uitmuntende kwaliteit!

Maar de tegenstanders staan ook niet stil. Vol afgunst en haat lopen zij de winkels af om stickers te plakken op Israëliëse producten en de consumenten op te roepen tot een boycot. Zij worden daarin helaas gesteund door de politiek. Maar de G'd van Israël ziet dit ook en Hij heeft het laatste woord. Wie aan Zijn volk komt, komt aan Hem!

לְיַחֲזִקְאֵל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:31

“Dan zult gij terugdenken aan uw boze wandel en aan uw handelwijze, die niet goed was, en gij zult van uzelf walgen om uw ongerechtigheden en uw gruwelen.”

“Kemudian kamu akan teringat kembali dengan kelakuan-kelakuanmu yang jahat dan perbuatan-perbuatanmu yang tidak baik, dan kamu akan merasa jijik menurut pandanganmu sendiri oleh karena kesalahan-kesalahan dan kekejianmu.”

De Eeuwige zal de Israëlieten na hun terugkeer in het land tot een oprecht berouw brengen over hun zonden zoals Hij reeds eerder heeft aangekondigd: *“Daar zult gij terugdenken aan alle handel en wandel, waarmee gij u verontreinigd hebt, en van uzelf walgen om al de slechte daden die gij bedreven hebt. - Dan kamu akan mengingat akan kelakuan-kelakuanmu di sana dan segala perbuatanmu yang olehnya kamu telah menajiskan dirimu di dalamnya. Dan kamu akan membenci dirimu untuk segala kejahatanmu yang telah kamu lakukan.”* (יחזקאל) Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 20:43).

De eerste stap tot berouw is het ernstig nadenken over de zonden die men gepleegd heeft, de overtredingen, wandaden en afschuwelijke praktijken, de boze wegen die men bewandelt heeft. Als men ze één voor één de revue laat passeren en oprecht berouw toont, dan zal men zich diep schamen om deze schandelijke handelwijze. Zo zullen ook de Israëlieten een afschuw van zichzelf hebben en walgen van hun wangedrag en zij zullen tegen de Eeuwige zeggen: *“Wij hebben gezondigd, evenzeer als onze vaders, verkeerd gedaan, g'ddeloos gehandeld ... Zij dienden hun afgoden, die hun tot een valstrik werden, zij offerden hun zonen en hun dochters aan de boze geesten; ook vergoten zij onschuldig bloed, het bloed van hun zonen en dochters, die zij offerden aan de afgoden van Kanaän, zodat het land door bloedschuld werd ontwijfd. Zij verontreinigden zich door hun werken, pleegden overspel door hun daden. Toen ontbrandde de toorn van de Eeuwige tegen Zijn volk, en Hij gruwde van Zijn erfdeel; Hij gaf hen in de macht der volken, zodat hun haters over hen heersten; hun vijanden verdrukten hen, zodat zij zich kromden onder hun macht. Vele malen redde Hij hen, maar zij waren weerspanning in hun voornemen, zodat zij wegzonken in hun ongerechtigheid. Maar, als Hij hun benauwdheid zag, wanneer Hij hun gejammer hoorde, dan gedacht Hij te hunnen gunste aan Zijn verbond, en had deernis naar Zijn grote goedertierenheid. Dan deed Hij hen barmhartigheid vinden bij allen die hen als gevangenen hadden weggevoerd. Verlos ons, Eeuwige, onze G'd, verzamel ons weder uit de volken, opdat wij Uw heilige naam loven, ons beroemen in Uw lof. Geloofd zij de Eeuwige, de G'd Israëls, van eeuwigheid en tot eeuwigheid, en al het volk zegge: Amen! Halleluja! - Kami telah berdosa bersama leluhur kami; kami telah bersalah, kami telah berbuat jahat ... Lalu, mereka mengabdikan kepada berhala-berhala mereka, dan menjadi jerat bagi mereka. Bahkan mereka mengurbankan anak laki-laki dan anak perempuan mereka kepada roh-roh jahat; dan mereka menumpahkan darah orang yang tidak bersalah, darah anakanak lelaki dan anak-anak perempuan mereka, yang mereka kurbanakan kepada berhala-berhala Kanaan; dan negeri itu menjadi cemar dengan darah. Demikianlah mereka menjadi najis karena perbuatan mereka, dan berzina dalam perbuatan mereka. Maka murka Tuhan menyala terhadap umat-Nya, dan Dia jijik terhadap ahli waris-Nya. Lalu, Dia menyerahkan mereka ke tangan bangsa-bangsa, dan orang-orang yang membenci mereka, berkuasa atas mereka. Dan musuh mereka menindas mereka, dan mereka sangat terhina di bawah tangan musuh. Berkali-kali Dia membebaskan mereka, tetapi mereka memberontak dengan rencana mereka sendiri, dan tenggelam dalam pelanggaran mereka. Lalu, Dia melihat kesengsaraan mereka, ketika Dia mendengar jeritan mereka, dan Dia mengingat perjanjian-Nya dengan mereka, dan Dia menyesal sesuai kelimpahan kasih setia-Nya. Dan Dia memberi kemurahan di hadapan semua orang yang menawan mereka. Selamatkanlah kami, ya Tuhan, Elohim kami; kumpulkanlah kami dari antara bangsa-bangsa, untuk bersyukur bagi Nama-Mu yang kudus, untuk bermegah dalam kepujian-Mu. Diberkatilah Tuhan, Elohim Israel, dari kekal sampai kekal, dan semua bangsa akan berkata: Amin! Haleluya!”* (תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 106:6 en 36-48).

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:32

“Niet om uwentwil doe ik het, luidt het woord van Adonai haShem; weet dat wel! Schaamt u en wordt schaamrood over uw wandel, huis Israëls.”

“Aku tidak bertindak demi kamu, demikianlah firman Tuhan Elohim. Biarlah hal itu dimengerti olehmu! Merasa malulah kamu, dan terhina, karena kelakuan-kelakuanmu, hai keluarga Israel.”

Nogmaals prent de Eeuwige hen in, dat Hij dit alles niet omwille van hen doet, maar ter wille van Zijn naam. Dat moeten ze goed beseffen en tot zich laten doordringen: *“Weet dus dat de Eeuwige, uw G'd, u dit goede land niet in bezit geeft wegens uw gerechtigheid; gij zijt immers een hardnekkig volk! Denk eraan, vergeet het niet, hoe gij in de woestijn de Eeuwige, uw G'd,*

vertoornd hebt; van de dag af, dat gij uit het land Egypte getrokken zijt, tot gij kwaamt op deze plaats, zijt gij weerspanning geweest tegen de Eeuwige. Vooral bij Horeb hebt gij de Eeuwige vertoornd, ja, zo vertoornd werd de Eeuwige op u, dat Hij u wilde verdelgen! - Dan ketahuilah bahwa Tuhan, Elohimmu, memberikan negeri yang baik ini kepadamu untuk memilikinya bukan karena kebenaranmu, karena engkau adalah bangsa yang tegar tengkuk. Ingat, janganlah lupa bagaimana engkau telah membuat Tuhan, Elohimmu, murka di padang gurun, bahkan sejak hari engkau keluar dari tanah Mesir sampai kamu masuk ke tempat ini, kamu telah menjadi yang memberontak terhadap Tuhan. Bahkan, di Horeb kamu membuat Tuhan murka dan Tuhan menunjukkan murka-Nya melawan kamu untuk memusnahkanmu!" (דברים D'varim [Deuteronomium - Ulangan] 9:6-8).

"En gij zult weten, dat Ik de Eeuwige ben, wanneer Ik ter wille van Mijn naam niet met u doen zal naar uw verkeerde wandel en naar uw verdorven handel, huis Israëls, luidt het woord van Adonai haShem. - Dan kamu akan mengetahui bahwa Akulah Tuhan, ketika Aku bertindak terhadap kamu demi Nama-Ku; tidak oleh kelakuan-kelakuanmu yang jahat, ataupun oleh perbuatan-perbuatanmu yang busuk, hai keluarga Israel, demikianlah firman Tuhan Elohim." (יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 20:44).

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:33-34

"Zo spreekt Adonai haShem: Wanneer Ik u reinig van al uw ongerechtigheden, zal Ik de steden weer bevolken en zullen de puinhopen herbouwd worden. Het verwoeste land zal weer worden bewerkt, in plaats van een woestenij te zijn voor het oog van iedere voorbijganger."

"Jadi, firman Tuhan Elohim, pada hari Aku menahirkan kamu dari segala kesalahanmu, Aku akan membuat kota-kota didiami kembali, dan reruntuhan-reruntuhan akan dibangun kembali. Tanah yang tandus akan dikerjakan kembali supaya tidak menjadi tandus di hadapan semua orang yang melewatinya."

Het is een bijbels principe, dat op de verklaring van twee of drie getuigen een zaak zal vaststaan. Zo wordt ook deze profetie van Ezechiël bevestigd door de profeten Jesaja en Amos: "De woestijn en het dorre land zullen zich verblijden, de steppe zal juichen en bloeien als een narcis (Statenvertaling: roos) ... want in de woestijn zullen wateren ontspringen en beken in de steppe, en het gloeiende zand zal tot een plas worden en het dorstige land tot waterbronnen; waar de jakhalzen verblijven en legeren, zal gras met riet en biezzen zijn. - Padang gurun dan tanah tandus akan bersorak sorai, dan padang belantara akan bersukaria dan berbunga seperti mawar ... Sebab, mata air akan memancar di padang gurun, dan aliran-aliran sungai ada di padang belantara. Dan tanah kering akan menjadi kolam, dan tanah gersang akan menjadi mata air; di tempat kediaman serigala, pembaringannya rumput hijau, buluh dan pandan." (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja - Yesaya] 35:1,6,7).

"En de uwen zullen de overoude puinhopen herbouwen, de grondvesten van vorige geslachten zult gij herstellen, en men zal u noemen: Hersteller van bressen, Herbouwer van straten. - Dan dari antaramu, mereka akan membangun reruntuhan yang dahulu, engkau akan mendirikan dasar-dasar bagi banyak generasi, dan engkau akan disebut: Yang memperbaiki tembok yang berlubang, yang membetulkan jalan-jalan untuk didiami." (ישעיהו Yeshayahu [Jesaja - Yesaya] 58:12).

"Zie, de dagen komen, luidt het woord van de Eeuwige, dat de ploeger zich aansluit bij de maaier en de druiventreder bij hem die het zaad strooit; dan zullen de bergen druipen van jonge wijn en al de heuvelen daarvan overvloeien. Ik zal een keer brengen in het lot van Mijn volk Israël: verwoeste steden zullen zij herbouwen en bewonen; wijngaarden zullen zij planten en de wijn ervan drinken; boomgaarden zullen zij aanleggen en de vrucht daarvan eten. Dan zal Ik hen planten in hun grond, en zij zullen niet meer worden uitgerukt uit de grond die Ik hun gegeven heb, zegt de Eeuwige, uw G'd! - Lihatlah, hari itulah yang akan tiba, firman Tuhan, bahwa yang membajak akan didekati oleh yang menuai, yang memeras buah-buah anggur, oleh yang menabur benih. Dan gunung-gunung akan meneteskan anggur manis, dan semua bukit akan mencair. Dan Aku akan mengembalikan umat-Ku Israel dari penawanan, dan

mereka akan membangun kembali kota-kota yang hancur. Lalu mereka akan tinggal dan mereka akan menanam kebun-kebun anggur serta meminum anggurnya. Dan mereka akan membuat kebun-kebun serta memakan buah-buahnya. Dan Aku akan menanam mereka di negeri mereka, dan mereka tidak akan pernah dicabut lagi dari negeri mereka yang telah Aku berikan kepada mereka, Tuhan, Elohimmu, berfirman.” (עֲמוֹס [Amos] 9:13-15).

Zoals we al in het eerste deel van deze studie hebben geconstateerd gaat deze profetie in onze dagen voor de ogen van een ieder letterlijk in vervulling. Natuurlijk is het gloeiende zand niet zomaar uit het niets tot een plas geworden en de woestijn begon ook niet eensklaps uit zichzelf te bloeien als een roos. Daar moest keihard voor gewerkt worden! De beloften in deze profetieën waren immers ook niet bedoeld om passief achteroverleunend de wonderen af te wachten, die de Eeuwige in Zijn land voor Zijn volk zou doen, maar om de repatrianten aan te moedigen de handen uit de mouwen te steken om actief mee te werken aan de uitvoering daarvan. En dat hebben de Israëli's gedaan! Zij hebben het desolate land bewerkt en tot bloei gebracht, boomgaarden aangelegd, wijngaarden geplant en de verwoeste steden herbouwd.

יְחֵזְקֵאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:35

“En men zal zeggen: Dit land dat verwoest was, is geworden als de hof van Eden; de steden die, verwoest en vernield, in puin lagen, zijn weer versterkt en bewoond.”

“Sehingga mereka akan mengatakan: Tanah ini yang semula tandus sekarang telah menjadi seperti taman Eden. Dan kota-kota yang runtuh, sunyi sepi dan musnah, menjadi kota yang berkubu dan didiami kembali.”

Ook dit wordt bevestigd door de profeten Jesaja en Jeremia: “Want de Eeuwige troost Sion, Hij troost al haar puinhopen; Hij maakt haar woestijn als Eden en haar wildernis als de hof van de Eeuwige; blijdschap en vreugde zullen er gevonden worden, loflied en geklank van gezang! - Sebab Tuhan menghibur Sion. Dia menghibur semua kesunyiannya, dan Dia membuat padang gurunnya seperti Eden, dan padang pasirnya seperti taman Tuhan, sukacita dan kegirangan akan ditemukan di sana, ucapan syukur dan suara dari nyanyian pujian!” (יֵשַׁעְיָהוּ Yeshayahu [Jesaja - Yesaya] 51:3).

“Zo zegt de Eeuwige: In deze plaats, waarvan gij zegt: Zij is verwoest, mens noch dier is er, in de steden van Juda en op de straten van Jeruzalem die woest liggen, zonder mensen, zonder inwoners en zonder dieren, zal weer gehoord worden de stem der vreugde en de stem der vrolijkheid, de stem van de bruidegom en de stem der bruid, de stem van hen die zeggen: Looft Adonai Tz'va'ot [de Here der heerscharen], want de Eeuwige is goed, want Zijn goedertierenheid is tot in eeuwigheid! terwijl zij lofoffers in het huis des Heren brengen; want Ik zal in het lot van het land een keer brengen, zodat het wordt als tevoren, zegt de Eeuwige! - Beginilah Tuhan berfirman: Di tempat ini, yang engkau katakan akan menjadi padang gurun tanpa manusia dan binatang, di kota-kota Yehuda, dan di jalan-jalan Yerusalem yang sunyi, tanpa manusia, tanpa penduduk dan tanpa binatang. Di sana akan terdengar kembali suara kegirangan dan suara kegembiraan, suara mempelai pria dan suara mempelai wanita, suara mereka yang mengatakan: Bersyukurlah kepada Tuhan alam Tsebaot, sebab Tuhan itu baik, karena kemurahan-Nya untuk selamanya; yaitu mereka yang membawa persembahan syukur ke bait Tuhan. Sebab, Aku akan mengembalikan penawanan negeri ini seperti sediakala, Tuhan berfirman.” (יְרֵמְיָהוּ Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 33:10-11).

יְחֵזְקֵאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:36

“Dan zullen de volken die om u heen overgebleven zijn, weten, dat Ik, de Eeuwige, herbouwd heb wat vernield was en beplant heb wat verwoest was. Ik, de Eeuwige, heb het gesproken en Ik zal het doen!”

“Bangsa-bangsa yang tertinggal di sekitarmu, akan mengetahui bahwa Aku, Tuhan, yang telah membangun kembali tempat-tempat yang musnah dan menanam kembali tanah yang tandus. Aku, Tuhan, yang telah mengatakannya dan akan melakukannya!”

Nieuwe Bijbelvertaling: *“Dan zullen de volken om je heen beseffen dat Ik de Eeuwige ben! Ik zal weer opbouwen wat verwoest was en beplanten wat verwilderd was. Wat Ik, de Eeuwige, gezegd heb, zal Ik ook doen!”*

Eens zullen de Arabische buurvolken erkennen en beseffen, dat de Eeuwige zelf, de G'd van Israël, het is, die de grote wonderen in Zijn land doet. Tot nu toe is dit nog niet tot hen doorgedrongen en maken de Israëli's daarom het leven zuur, maar de tijd zal komen dat zij zich zullen realiseren dat het herstel van Israël geen mensenwerk is, maar dat dit het werk van de Eeuwige zelf is, gelijk geschreven staat: *“Ik zal op kale heuvels rivieren doen ontspringen en bronnen te midden der valleien; Ik zal de woestijn tot een waterplas maken en het dorre land tot waterbronnen. Ik zal in de woestijn ceder, acacia, mirt en olijfwilg zetten; Ik zal in de wildernis cypres naast plataan en denneboom planten, opdat men zie en tevens erkenne, bedenke en tevens begrijpe, dat de hand van de Eeuwige dit gedaan en de Heilige Israëls het geschapen heeft! - Aku akan membuka sungai-sungai di tempat yang gersang, dan mata air di tengah-tengah lembah; Aku akan membuat padang gurun menjadi sebuah kolam air dan tanah yang kering menjadi pancaran air. Di padang gurun Aku akan menanam pohon aras, pohon akasia, pohon murad, dan pohon minyak; Aku akan menumbuhkan pohon sanobar, pohon pinus, dan pohon cemara bersama-sama di padang pasir, sehingga mereka akan melihat, dan mengetahui, dan mempertimbangkan, dan memahami bersama, bahwa tangan Tuhan telah mengerjakan ini, dan Yang Mahakudus Israel telah menciptakannya.”* (ישעייהו Yeshayahu [Jesaja - Yesaya] 41:18-20).

En Hij bekrachtigt dit met de woorden: *“Wat Ik, de Eeuwige, gezegd heb, zal Ik ook doen! - Aku, Tuhan, yang telah mengatakannya dan akan melakukannya!”* Een deel van deze profetie is al in onze dagen in vervulling gegaan terwijl niemand dit ooit voor mogelijk had gehouden. Waarom zou men eraan twijfelen dat de Eeuwige ook de rest kan en zal vervullen?

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:37

“Zo zegt Adonai haShem: Ook dit zal Ik Mij door het huis Israëls laten afsmeken om hun te doen: Ik zal hen zo talrijk aan mensen maken als een kudde schapen.”

“Beginilah firman Tuhan Elohim: Namun dalam hal ini Aku akan dicari oleh keluarga Israel untuk bertindak bagi mereka, yaitu bahwa Aku akan memperbanyak jumlah mereka seperti kawanan manusia.”

De Eeuwige heeft het weliswaar beloofd om te doen en Hij zal het ook doen, maar Hij wil erom verzocht worden. Hij wil Zich door het huis Israëls laten afsmeken om het te doen, want door erom te bidden erkennen zij hun afhankelijkheid van Hem en spreken zij hun waardering uit voor hetgeen Hij voor hen doet: *“Dan zult gij Mij aanroepen en heengaan en tot Mij bidden, en Ik zal naar u horen; dan zult gij Mij zoeken en vinden, wanneer gij naar Mij vraagt met uw ganse hart. Dan zal Ik Mij door u laten vinden, luidt het woord van de Eeuwige, en in uw lot een keer brengen; dan zal Ik u verzamelen uit alle volkeren en van alle plaatsen waarheen Ik u verstoten heb, luidt het woord van de Eeuwige, en u terugbrengen naar de plaats vanwaar Ik u in ballingschap heb doen wegvoeren! - Maka kamu akan memanggil-Ku, dan kamu akan datang dan berdoa kepada-Ku, dan Aku akan mendengarkan kamu. Kamu akan mencari dan menemukan Aku, ketika kamu mencari Aku dengan segenap hatimu. Dan Aku akan ditemukan olehmu, firman Tuhan. Dan Aku akan memulihkan ketertawanan, dan Aku akan mengumpulkan kamu dari segala bangsa, dan dari semua tempat yang Aku telah menghalau kamu ke sana, firman Tuhan. Dan Aku akan membawa kamu dari sana kembali ke tempat yang Aku telah membawa kamu dari sana ke pembuangan.”* (ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 29:12-14). *“Dan zal het loflied uit hun midden opstijgen, vreugdedegedruis; Ik zal hen vermeerderen en zij zullen niet verminderen; Ik zal hen tot eer brengen en zij zullen niet veracht zijn! - Dan dari mereka akan keluar ucapan syukur, serta suara orang yang bersukaria. Aku akan membuat mereka semakin banyak, dan mereka tidak akan menjadi sedikit. Aku juga akan memberi mereka kehormatan, dan mereka tidak akan menjadi kecil.”* (ירמיהו Yir'm'yahu [Jeremia - Yeremia] 30:19). *“Voorzeker zal Ik u, o Ya'aqov [Jakob], in uw geheel bijeenbrengen, voorzeker vergaderen het overblijfsel van Israël. Ik zal hen bijeenbrengen als schapen in een kooi, als een*

kudde in het midden der weide. Het zal er gonzen van mensen! - Aku pasti akan mengumpulkan Yakub, yakni kamu semua; Aku pasti akan mengumpulkan yang tersisa dari Israel; Aku akan menempatkannya bersama-sama seperti domba-domba Bozra, seperti kawan domba di tengah-tengah padang gembalaannya. Mereka menjadi gaduh karena manusia.” (מיכה Micha [Micha - Mikha] 2:12).

יחזקאל Yechez'q'el [Ezechiël - Yehezkiel] 36:38

“Zo vol als met een kudde offerschapen, als met de kudde schapen op Jeruzalems feesten, zo vol zullen de verwoeste steden zijn met mensenkudden. En zij zullen weten, dat Ik de Eeuwige ben!”

“Seperti kawan domba yang kudus, seperti kawan domba Yerusalem pada waktu perayaan yang ditetapkan baginya, demikianlah kota-kota yang telah sunyi akan dipenuhi dengan kawan manusia; dan mereka akan mengetahui bahwa Akulah Tuhan!”

Nieuwe Bijbelvertaling: *“Zo vol als Jeruzalem op hoogtijdagen is met heilige offerdieren, zo vol met mensen zullen de steden zijn die nu in puin liggen. En ze zullen beseffen dat Ik de Eeuwige ben!”* Dan zullen zij vol blijdschap en dankbaarheid zeggen: *“U komt naar ons toe en geeft ons land een overvloedige oogst. U maakt ons rijk! De beek van G'd is gevuld met water. U laat het koren groeien, zoals U alles laat groeien. U geeft het water op de akkers, doordrenkt de voren op het land. Uw regen laat onze gewassen groeien. U zegent de gewassen. Door Uw goedheid wordt onze oogst bevroond; U geeft ons overvloed! De rijpe gewassen golven op de akker; de heuvels juichen over U! De vruchtbare streken zijn bezaaid met kudden; in de dalen groeit welig het koren. Heel het land jubelt en zingt: Heel deze overvloed is er dank zij U! - Engkau melawat bumi dan melimpahnya, Engkau memperkayanya dengan limpah, sungai Elohim penuh air, Engkau menyediakan biji-bijiannya, karena dengan cara inilah Engkau telah mempersiapkannya. Engkau mengisi alur-alurnya dengan air, Engkau memperdalam alur alurnya; Engkau menggemburkannya dengan hujan; Engkau memberkati tunas-tunasnya. Engkau memahkotai tahun dengan kebaikan-Mu, jejak-jejak-Mu bertaburan dengan kelimpahan. Padang-padang rumput di belantara menitikkan embun, dan bukit-bukit berikatpinggangan sukacita. Padang rumput berselimutkan kawan ternak, lembah-lembah tertutup gandum, mereka bersorak-sorai dan bernyanyi!”* (תהלים Tehilim [Psalmen - Mazmur] 65:10-14, Het Boek). Amen!

Werner Stauder